

Granskning av Södertörns högskolas ansökan om tillstånd att utfärda masterexamen inom området medieteknik

Uppdraget

Södertörns högskola har den 13 oktober 2017 ansökt hos Universitetskanslersämbetet (UKÄ) om tillstånd att utfärda masterexamen inom området medieteknik. Vi, professor Dag Svaneas, Norges teknisk-naturvetenskapelige universitet, professor Kåre Synnes, Luleå tekniska universitet och universitetslektor Christian Persson, Stockholms universitet, har fått i uppdrag av UKÄ att granska ansökan.

Bedömning

Vår bedömning har gjorts utifrån de krav som ställs i högskolelagen och högskoleförordningen samt utifrån de krav som finns sammanställda i *Vägledning för ansökan om tillstånd att utfärda examen*. Uppdraget ligger inom ramen för det nationella systemet för kvalitetssäkring av högre utbildning (*Nationellt system för kvalitetssäkring av högre utbildning. Redovisning av ett regeringsuppdrag, Rapport 2016:15*). Underlag för bedömningen har varit Södertörns högskolas ansökan om examenstillstånd samt intervjuer som genomfördes den 20 mars 2018. Vid detta tillfälle genomfördes gruppvisa samtal med högskolans ledning, institutions- och utbildningsledning, studenter samt lärare. Vår bedömning redovisas i bilaga 1. Bedömningen sammanfattas i ett samlat omdöme med motivering.

Bedömargruppens preliminära yttrande har skickats till lärosätet på delning, för att påpeka eventuella sakfel. Delningstiden var tre veckor. Det svar som lärosätet inkom med framgår av bilaga 2. Vi har tagit del av lärosätets svar, och i de fall där vi gjort bedömningen att det varit relevant har ändringar gjorts i yttrandet.

De sakkunnigas rekommendation

Vi föreslår att UKÄ beslutar att ge Södertörns högskola tillstånd att utfärda masterexamen inom området medieteknik.

De sakkunniga

Dag Svaneas
Kåre Synnes
Christian Persson

Bilaga 1

De sakkunnigas motiveringar

Lärosäte Södertörns högskola	Examenstillstånd Medieteknik - master	ID-nr A-2017-08-4261
<p>Aspektområde: Miljö, resurser och område Aspekt: Huvudområdet Omdöme: Tillfredsställande Motivering: <i>Angiven examen ryms inom examensordningen.</i></p> <p>Södertörns högskola ansöker om tillstånd att utfärda masterexamen inom området medieteknik. I ansökan beskrivs en masterutbildning med namnet Interactive Media Design där examen kommer att ha benämningen Master of Science in Media Technology (Two Years) samt filosofie masterexamen i medieteknik. Bedömargruppens uppfattning är att angiven examen ryms inom examensordningen.</p> <p><i>Utbildningens innehåll har rimlig omfattning och avgränsning i förhållande till området.</i></p> <p>Den föreslagna utbildningen har som syfte att skapa avancerad kompetens inom medieteknikområdet och har ett utpräglat designorienterat fokus, som interaktions- och upplevelsedesign, design och produktion av interaktiva medier, samt användarforskning. Det finns breda teoretiska inslag i utbildningen som gör att den också kan sägas vara forskningsförberedande. Utbildningen bygger vidare på det i dag existerade magisterprogrammet i medieteknik som har funnits vid Södertörns högskola sedan 2006. Den utbildning som ansökan gäller är avsedd och utformad för att fungera som en påbyggnadsutbildning för studenterna från lärosätets två kandidatprogram inom medieteknik: IT-Medier och Design (180 högskolepoäng), samt Spelprogrammet (180 högskolepoäng). Utbildningen är också anpassad för att studenter från andra utbildningar och lärosäten ska kunna genomgå programmet.</p> <p>Utbildningen kommer att ges på engelska och riktar sig därmed också till internationella studenter. Utbildningen bygger på tvärvetenskapliga angreppssätt och ger studenterna generella färdigheter där förståelse för mänskliga praktiker tillämpas i interaktionsdesign och tekniska utvecklingsprojekt. Undervisningsformer och didaktik syftar till en integration av teori och praktik, med studiobaserat lärande som en viktig del, där teoretiska inslag knyts ihop med studenternas egna arbeten.</p> <p>Området medieteknik är definierat i relation till erkänd vetenskaplig grund och den föreslagna masterutbildningen inom design av interaktiva medier (Interactive Media Design) har en rimlig omfattning och avgränsning. När det gäller utbildningens innehåll och dess omfattning och avgränsning i förhållande till området framgår av ansökan att det finns en tydlig koppling till den idag existerande magisterutbildningen i medieteknik. Detta bekräftades vid intervjuerna med lärosätet.</p> <p>Bedömargruppen vill framföra en rekommendation att överväga att förändra examensbenämningen medieteknik. Eftersom utbildningens huvudsakliga fokus är design och interaktionsdesign samt att den benämns i ansökan som ett masterprogram i design av interaktiva medier kan Medieteknik med inriktning mot design av interaktiva medier eller enbart Design av interaktiva medier vara en mer</p>		

Datum
2018-04-21Reg.nr
42-00329-17

adekvat examensbenämning inte minst ur ett arbetslivsperspektiv.

I ett rikstäckande perspektiv finns ett allmänt intresse av att examen får utfärdas.

Ur ett regionalt och sannolikt även nationellt perspektiv finns ett allmänt intresse av att lärosätet ska få utfärda aktuell examen. Intresset är motiverat då det finns en stor efterfrågan på studenter med kandidat- eller magisterexamen men även masterexamen på arbetsmarknaden inom regionen och vidare framkom att studenterna har önskemål om möjligheter till vidareutbildning på master- och forskarnivå. Lärosätet har i ansökan analyserat den föreslagna utbildningen i relation till övriga utbildningar inom samma eller närliggande områden i Sverige och slutsatsen är att det finns få program som helt överensstämmer med den föreslagna profilen särskilt i stockholmsregionen och i mellansverige. Bedömarna instämmer i detta och rekommenderar lärosätet att ytterligare arbeta med att profilera sig gentemot andra svenska lärosätens masterutbildningar inom medieteknik (utbildningar vid Malmö universitet, Linnéuniversitetet m.fl.).

Aspektområde: Miljö, resurser och område**Aspekt: Personal (Lärarkompetens och lärarkapacitet)****Omdöme:** Tillfredsställande**Motivering:** *Antalet lärare och deras sammantagna kompetens är adekvat och står i proportion till utbildningens omfattning, innehåll, storlek och genomförande.*

Lärosätet ger för närvarande ett magisterprogram i medieteknik och i ansökan beskrivs hur detta program utvecklas till ett tvåårigt mastersprogram. De flesta lärarresurser finns med andra ord redan på plats för den ansökta utbildningen, vilket framgår av ansökan och den där bifogade lärartabellen. Detta bekräftades vid intervjuerna med lärosätet. Mediateknikområdet har en professor, fem docenter samt sex tillsvidareanställda lektorer. Dessutom finns elva adjunkter samt fem adjungerade lärare. Hälften av lärarna har erfarenhet av doktorandhandledning. Många av adjunkterna och lektorerna på medieteknikämnet har lång erfarenhet av arbete i näringslivet, framförallt inom olika medierelaterade områden som TV, film, grafisk formgivning, ljud, fotografi m.m. Antalet lärare och deras sammantagna kompetens bedöms vara adekvat och beräknas motsvara de behov som masterutbildningen i design av interaktiva medier behöver för att säkerställa nödvändig omfattning, innehåll, storlek och genomförande. Det framkom under intervjuerna med lärosätet att sedan ansökan inlämnades har en ny lektor rekryterats och ytterligare en lektorsrekrytering är planlagd, vilket ytterligare bekräftar att det finns en adekvat lärarresurs. Bedömarna noterar att professorn inom ämnesområdet inte är planerad att vara i huvudsak engagerad i utbildningen. Lärosätet bör överväga ett tydligare engagemang för denne i den utbildning som ansökan gäller.

Aspektområde: Miljö, resurser och område**Aspekt: Utbildningsmiljön****Omdöme:** Tillfredsställande**Motivering:** *Det finns en för utbildningen relevant vetenskaplig och professionsinriktad miljö och det finns en forskningsmiljö vid högskolan, där det bedrivs forskarutbildning.*

Utbildningsmiljön i medieteknik vid lärosätet kännetecknas idag av en relevant vetenskaplig och professionsinriktad miljö uppbyggd kring två kandidatutbildningar inom medieteknik: IT Medier och Design, Spelprogrammet samt en magisterutbildning inom medieteknik.

Datum
2018-04-21Reg.nr
42-00329-17

Det finns vid lärosätet forskningsmeriterade lärare som är engagerade i olika forskningsprojekt av relevans till det sökta området. Under de senaste fem åren har lärare/forskare verksamma inom kollegiet publicerat ett åttiotal vetenskapliga artiklar. Examensrättighet för att bedriva forskarutbildning inom medieteknik saknas. Lärosätet har dock ett tillstånd och därmed erfarenhet av att bedriva utbildning på forskarnivå i egen regi inom andra områden. Forskarutbildning inom medieteknik (med inriktning mot interaktionsdesign) bedrivs idag vid lärosätet i samarbete med andra lärosäten. Ämnet har en doktorand anställd (inskriven på Stockholms universitet) samt en doktorand (inskriven vid Umeå universitet). En adjunkt är också tjänstledig för pågående doktorandstudier vid Lunds universitet. En rekommendation är att lärosätet på längre sikt arbetar för att ansöka om eget tillstånd för forskarutbildning inom det aktuella området för att åstadkomma en komplett forskningsmiljö.

Masterutbildningen ges inte i nära anknytning till utbildning på forskarnivå i relevanta ämnen.

Masterutbildningen planeras att, liknande den existerande magisterutbildningen, ges i nära samarbete med forskare inom ramen för forskningsprojekt. Konkret sker detta genom projektkurser och examensarbeten vilka genomförs som en forskningsstudie där målet är att presentera en forskningsartikel på en internationell konferens eller i form av en publikation i en tidskrift. Kopplingen mellan magisterutbildning och forskarutbildning på lärosätet bedöms vara svag även om studenterna skriver vetenskapliga publikationer snarare än traditionella examensarbeten. Lärosätet bör därför förstärka denna koppling i samband med uppstart av masterutbildningen exempelvis genom att inom ramen för masterutbildningen erbjuda valbara kurser på forskarnivå.

Utbildningens innehåll och utformning ger studenterna tillräckliga förkunskaper för att kunna söka till utbildning på forskarnivå.

Utbildningen är tänkt att utformas så att studenterna kan välja att ta ut en magisterexamen efter ett år eller att läsa år två och ta ut en masterexamen. Studenterna kan därefter söka sig till doktorandstudier. Den föreslagna utbildningen bedöms ge studenterna goda förkunskaper för forskarutbildning inom design av interaktiva medier. Det bekräftades vid intervjun att ett antal av de tidigare studenterna från magisterutbildningen inom medieteknik numera är antagna till forskarutbildning enligt redovisningen ovan.

Relevant samverkan sker med det omgivande samhället.

Studenternas möjligheter att utveckla en god förståelse för samverkan samt att samverka med det omgivande samhället bedöms vara goda då både kandidat- och magisterutbildningarna idag har en utvecklad god koppling till företag och organisationer via projektkurser och examensarbeten. Ett nybildat programråd finns för kandidatutbildningen IT Medier och Design. Lärosätet bör överväga att utöka detta så att det även innefattar masterprogrammet, eller att inrätta ett separat programråd för masterprogrammet.

Aspektområde: Miljö, resurser och område

Aspekt: Resurser

Omdöme: Tillfredsställande

Motivering: Det finns tillgång till en stabil och ändamålsenlig infrastruktur.

Då ett magisterprogram i medieteknik är etablerat vid lärosätet, vilket kommer att ha stor likhet med det första året på den tvååriga masterutbildningen, är mycket av den nödvändiga infrastrukturen redan på plats vid lärosätet. Detta avser lokaler för laborationer, tillgång till datasalar, tillgång till 3D printer m.m. Bedömargruppen anser dock att det är viktigt att över tid sträva efter att etablera egna arbetsplatser för masterstudenterna, samt plats för workshops, i nära anslutning till den laborativa miljön. Detta för att skapa så bra förutsättningar som möjligt för de projektarbeten av kreativ och praktisk natur som studenterna genomför, samt för att bidra till att skapa en god sammanhållning för studentgruppen.

De tillgängliga resurserna utnyttjas inte effektivt för att hålla en hög kvalitet i verksamheten

Bedömningen är att dagens 400-500 helårsprestationer inom området som helhet ger en god tillgång av resurser för att utveckla mastersprogrammet. Den nuvarande magisterutbildningen har dock en relativt hög andel studenter som avbryter utbildningen, vilket framkom under intervjuerna. Bedömargruppen noterar att av de 47 förstahandssökande till magisterprogrammet så påbörjar cirka 20 studenter studierna medan enbart 10-12 av dessa finns kvar den andra terminen på programmet. I ansökan samt vid intervjuerna förklaras detta med att många studenter erbjuds jobb under studietiden och då istället väljer detta alternativ, istället för att avsluta studierna. Dessa siffror kan medföra problem anser bedömarna då en liknande avhoppsfrekvens inför termin 3 och 4 på det föreslagna mastersprogrammet skulle innebära att enbart ett fåtal studenter kommer att genomgå hela utbildningen och ta ut en masterexamen. Vid intervjuerna framfördes argumentet att studier på masternivå är ett större åtagande från studenternas sida, vilket har som följd en tydligare inriktning och intresse att fullföra studier på avancerad nivå. Det framfördes av lärosätet att magisterprogrammet uppfattas sakna den tyngd som motiverar studenterna att slutföra utbildningen. Detta resonemang har enligt bedömarna giltighet inte minst i ljuset av att ettåriga utbildningar på avancerad nivå, både nationellt och internationellt, ersätts med tvååriga dito. Bedömarna uppmanar lärosätet att göra en djupare analys av vad som är orsakerna till det höga antal avhopp från dagens magisterutbildning för att säkerställa en realistisk bedömning av förutsättningarna för det nya masterprogrammet, inklusive förberedelser för rekrytering av studenter.

Sammanvägd bedömning av aspektområdet miljö, resurser och område

Omdöme: Tillfredsställande

Motivering: Bedömargruppens uppfattning är att angiven examen ryms inom examensordningen. När det gäller utbildningens innehåll och dess omfattning och avgränsning i förhållande till området finns en tydlig koppling till den redan existerande magisterutbildningen i medieteknik. Området medieteknik är definierat i relation till erkänd vetenskaplig grund och den föreslagna masterutbildningen inom design av interaktiva medier (Interactive Media Design) har en rimlig omfattning och avgränsning. Bedömargruppen menar också att ur ett regionalt, och sannolikt även nationellt, perspektiv finns ett allmänt intresse för att lärosätet skall få utfärda en masterexamen inom design av interaktiva medier.

När det gäller lärarresurser så är bedömargruppens slutsats att kraven på lärarkompetens och lärarkapacitet för det sökta masterprogrammet är uppfyllda. Utbildningsmiljön i medieteknik vid Södertörns Högskola kännetecknas idag av en relevant vetenskaplig och professionsinriktad miljö. En rekommendation är att lärosätet på längre sikt arbetar för att ansöka om eget tillstånd för forskarutbildning inom det aktuella området för att åstadkomma en komplett forskningsmiljö samt

Datum
2018-04-21Reg.nr
42-00329-17

förstärka kopplingen mellan masternivån och forskarnivån exempelvis genom att inom ramen för masterutbildningen erbjuda valbara kurser på forskarnivå.

Lärosätet uppmanas att göra en djupare analys av vad som är orsakerna till avhoppet för att säkerställa en realistisk bedömning av förutsättningarna för det nya masterprogrammet.

Aspektområde: Utformning, genomförande och resultat**Aspekt: Styrdokument (utbildningsplan och kursplaner)****Omdöme:** Tillfredsställande**Motivering:** *Det finns utbildningsplan och kursplaner för hela utbildningen.*

Utbildningsplan och kursplaner för den föreslagna masterutbildningen i design av interaktiva medier finns i ansökan. Utbildningsplanen innehåller behörighetskrav samt förutom nationella examensmål också programspecifika mål. Vidare finns de såväl obligatoriska som valbara kurser listade. I utbildningsplanen finns ett skrivfel angående förkunskapskrav till utbildningen som ska åtgärdas. Utbildningen ska ges på engelska, vilket gör att kunskaper engelska ska ingå i behörighetskraven. Kursplanerna är utformade enligt kraven i förordningstexten. Examinationsformerna är varierande och utformade relevanta i relation till kursinnehållet och undervisningens upplägg.

Aspektområde: Utformning, genomförande och resultat**Aspekt: Säkring av examensmålen****Omdöme:** Tillfredsställande**Motivering:** *Genom utbildningens utformning, genomförande och examination säkerställs att studenterna uppnått målen i examensordningen när examen utfärdas.*

Utbildningens utformning, genomförande och examination har grundläggande förutsättningar för att säkerställa att studenterna når målen i examensordningen. Lärosätet redogör för hur den föreslagna utbildningen syftar till att uppfylla de nationella examensmålen för masterutbildningar. Detta görs genom att samtliga nationella examensmål går igenom och de huvudsakliga inslag i utbildningen som är länkade till respektive mål beskrivs inklusive progressionen i utbildningen. En rekommendation från bedömarna är att samtliga nivåer av måluppfyllelse, det vill säga nationella mål, mål för utbildningen och mål för kurser och moment tydligare knyts samman under utvecklingen av utbildningen, så att de förmågor som målen avser uttrycks i tydliga förståelsenivåer (se exempelvis Biggs så kallade SOLO-taxonomi - Structure of the Observed Learning Outcome). Vidare bör strävan då vara att konstruktivt sammankoppla dessa mål med aktiviteter och examination (se Biggs och Tang kring Constructive Alignment).

Vad gäller säkerställande av examensmålen som berör metodfärdigheter saknar bedömargruppen dock en grundläggande kurs i vetenskapsteori och forskningsmetodik i det föreslagna programmet. Det framkom vid intervjun att kandidatprogrammen IT Medier och Design och Spelprogrammet innehåller dessa inslag. Eftersom rekryteringen till masterprogrammet kommer att vara bred, vilket innebär att studenterna förväntas också komma från andra lärosäten än det egna, innebär detta att nödvändiga kunskaper i vetenskapsteori och forskningsmetod kan komma att saknas bland vissa av studenterna som antas till utbildningen. Lärosätet har i sitt svar på delningen av yttrandet angett att en prövning huruvida den sökande uppvisar meriter motsvarande en svensk kandidatexamen i mediateknik görs inklusive att den sökande har kunskaper om tillämpliga metoder inom området,

Bedömargruppen anser att lärosätets behörighetsprövning för den föreslagna utbildningen på mastersnivå i medieteknik i ännu tydligare grad behöver säkerställa att de antagna har förkunskaper motsvarande lärosätets kandidatexamen i medieteknik, inklusive grundläggande vetenskapsteori och forskningsmetodik i motsvarande omfattning (vad gäller högskolepoäng/ECTS). Detta bör då nämnas under behörighetskrav för den föreslagna utbildningen. Bedömargruppen vill ändå rekommendera lärosätet att på sikt införa en grundläggande kurs i vetenskapsteori och forskningsmetodik under den föreslagna utbildningens första termin (vilken kan ersättas med en alternativ kurs för de som har dessa grundläggande kunskaper). Detta skulle, förutom att bidra till att studenternas metodkunskaper säkras ytterligare, även vara användbart för att bredda och därmed utöka gruppen sökande till utbildningen genom att behörighetskraven då inte behöver inkludera grundläggande vetenskapsteori och forskningsmetodik.

Sammanvägd bedömning av aspektområdet utformning, genomförande och resultat

Omdöme: Tillfredsställande

Motivering: Utbildningsplan och kursplaner med innehåll enligt kraven i bedömningsgrunderna finns för den föreslagna masterutbildningen i design av interaktiva medier. Lärosätet redogör för hur den föreslagna utbildningen syftar till att uppfylla de nationella examensmålen för masterutbildningar. En rekommendation är att lärosätet fortsätter arbeta med att tydliggöra kopplingen mellan nationella mål, mål för utbildningen och mål för kurser och moment.

En sammanvägd bedömning av aspektområdet utformning, genomförande och resultat ger vid handen att aspektområdet är tillfredsställande. Bedömargruppen anser dock att lärosätets behörighetsprövning för den föreslagna utbildningen på mastersnivå i medieteknik behöver säkerställa att de antagna har förkunskaper motsvarande lärosätets kandidatexamen i medieteknik, inklusive grundläggande vetenskapsteori och forskningsmetodik i motsvarande omfattning (med angivande av högskolepoäng/ECTS). Kunskaper i engelska ska vara ett behörighetskrav.

Arbetslivets perspektiv

Omdöme: Tillfredsställande

Motivering: *Utbildningen förbereder studenter för ett föränderligt arbetsliv.*

De befintliga utbildningarna inom medieteknik leder enligt underlag och intervjuer i hög grad till anställning. Den föreslagna masterutbildningen riktar sig mer mot ledande befattningar och mot forskarstudier, och bedöms fylla ett uttalat behov både från studenter och arbetsliv samt akademi. Bedömningen är att utbildningen på ett nöjsamt sätt förbereder studenterna för ett arbetsliv i förändring, men att det samtidigt finns en förbättringspotential. Konstruktiv koppling av mål, aktiviteter och examination på olika nivåer skulle som påtalats tidigare kunna göras tydligare, för att påvisa en tydligare progression mot arbetslivets krav och förväntningar. Arbetslivets inblandning i programmen på avancerad nivå skulle kunna utvecklas, exempelvis genom programråd med tänkta avnämare inblandade.

Studenters perspektiv

Omdöme: Tillfredsställande

Motivering: *Utbildningen verkar för att studenterna tar en aktiv del i arbetet med att utveckla utbildningen.*

Studenterna är engagerade för att mastersutbildningen skall komma till stånd. Intervjuerna klarlade att mastersutbildningen är ett, sedan länge, starkt önskemål från studenterna samt att de är engagerade i utvecklingen av programmet (framförallt alumni som idag forskarstuderar inom design av interaktiva medier). Ett programråd för utbildningarna på avancerad nivå är dock ännu ej etablerad, vilket är en brist som bör täckas då det ger studenterna en bättre möjlighet att bidra till utformningen av programmen på avancerad nivå tillsammans med avnämare (industri och akademi).

Jämställdhetsperspektiv**Omdöme:** Tillfredsställande**Motivering:** *Ett jämställdhetsperspektiv är integrerat i utbildningens utformning och genomförande.*

Jämställdhetsperspektivet bedöms generellt tillräckligt väl integrerat i utbildningarna på avancerad nivå inom design av interaktiva medier. Studentgrupperna består oftast av hälften kvinnor och hälften män medan lärare och forskare högre upp i den akademiska karriären inte återspeglar grundnivåernas könsrepresentation. Det finns ett flertal aktiviteter inom ramen för kurser på lärosätet som lyfter jämställdhetsperspektivet. En satsning är att försöka använda sig av enbart kvinnliga gästföreläsare för att kompensera för bristen på jämn representation. Feminism och kritiska perspektiv ingår i flera kurser i masterprogrammet och det finns ett forskningstema kring normkritisk design. Det finns en erforderlig lärarsammansättning samt infrastruktur för att genomföra dessa aktiviteter på plats. Möjligen skulle design ur ett genusperspektiv (som metod) kunna göras tydligare med mer specifika mål på programnivå.

Samlat omdöme: Tillfredsställande**Motivering:** Sammanfattningsvis är bedömargruppens slutsats att Södertörns högskola har de förutsättningar som krävs för att ge masterexamen inom området medieteknik. Detta under förutsättning att lärosätets behörighetsprövning för den föreslagna utbildningen säkerställer att de antagna har förkunskaper motsvarande lärosätets kandidatutbildning i medieteknik, inklusive grundläggande vetenskapsteori och forskningsmetodik i motsvarande omfattning. De sistnämnda inslagen bör explicit nämnas under behörighetskraven för den föreslagna utbildningen.